

वायु प्रदुषणजन्य विपद् जोखिमबाट बच्न न्यूनीकरणमा जोड

काठमाडौं, असार २९

वायु प्रदुषणजन्य विपद् जोखिम न्यूनीकरण व्यवस्थापन सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजनाको प्रारम्भिक मस्यौदामाथि सम्बन्धित सरकारी निकाय तथा विभागका प्रमुख तथा प्रतिनिधि एवं विज्ञहरुको उपस्थितिमा छलफल भएको छ ।

कार्ययोजनामाथि टिप्पणी गर्ने सहभागीहरुले वायु प्रदुषणजन्य विपद् जोखिमबाट मानिसहरुको ज्यान जोगाउन प्रदुषण न्यूनीकरणका उपायहरु प्रभावकारी रुपमा अवलम्बन गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो । यसका लागि सरोकारवाला क्षेत्रहरुबीच यथोचित समन्वय हुनुपर्ने भन्दै उहाँहरुले राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणको ध्यानाकर्षण समेत गर्नु भयो ।

छलफलमा प्राधिकरणका कार्यकारी प्रमुख अनिल पोखरेलले प्रदुषणजन्य विपद्लाई सबैले साझा समस्याको रुपमा लिएर न्यूनीकरण र व्यवस्थापनमा लाग्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो । पोखरेलले नेपालमै उपलब्ध ज्ञान र अनुभवको जगमा कार्ययोजनालाई अन्तिम रुप दिइने उल्लेख गर्दै प्राधिकरण सबैसँग उचित समन्वय गर्न तयार रहेको बताउनुभयो ।

वायु गुणस्तर सूचकांक ३०० भन्दा बढी भएमा त्यसलाई विपद्को अवस्था मानिन्छ । नेपाल विपद्को उच्च जोखिममा रहेको छ । नेपालमा वायु प्रदूषणका कारण दैनिक १०० जना भन्दा बढीको मृत्यु हुने गरेको छ । काठमाडौं, लुम्बिनी क्षेत्र लगायत विश्वका अति प्रदूषित क्षेत्रहरूमा पर्छन् ।

विश्व बैंकको सन् २०१९ मा प्रकाशित प्रतिवेदन अनुसार नेपालमा प्रदूषणका कारण सन् २०३० सम्म १३८६ मिलियन (१ अर्ब ३८ करोड) अमेरिकी डलरसम्म आर्थिक भार पर्न सक्ने अनुमान गरिएको छ ।

उच्च रक्तचाप, धुमपान र अनिकालपछि विश्वमा मानव मृत्युको चौथो अग्रणी कारण बायु प्रदूषणलाई मानिन्छ । वायु प्रदूषणबाट हृदय रोग, फोक्सोको क्यान्सर, मधुमेह र श्वासप्रश्वास सम्बन्धी रोगहरू लाग्छन् । त्यस्तै, मानिसको स्नायु, मस्तिष्क, मिर्गौला, कलेजो र अन्य अंगहरूमा पनि दीर्घकालीन क्षति पुर्याउन सक्छ ।

वायु प्रदूषणजन्य विपद् जोखिम न्यूनीकरण व्यवस्थापन सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजना (२०७९-२०८८) तयार गर्न प्राधिकरणका सहसचिव रामेश्वर मरहट्टाको संयोजकत्वमा प्राधिकरणका अधिकारी एवं विज्ञहरू सम्मिलित कार्यदल क्रियाशील छ ।

कार्यदलमा वन तथा वातावरण मन्त्रालय, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, उद्योग तथा बाणिज्य मन्त्रालय, जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, काठमाडौं महानगरपालिकाको वातावरण विभाग, उपत्यका ट्राफिक महाशाखा लगायत निकायका प्रतिनिधि हुनुहुन्छ ।